

Popularnonaukowy opis badań prowadzonych w ramach rozprawy doktorskiej

Badania prowadzone w ramach pracy doktorskiej *Nowe perspektywy modelu wymagań i zasobów pracy – sprawność pamięci roboczej jako predyktor zaangażowania w pracę* mają na celu poszerzenie wiedzy o czynnikach wiążących się z zaangażowaniem w pracę i lepsze zrozumienie tego fenomenu, poprzez próbę wyjaśnienia zaangażowania w pracę zdolnościami poznawczymi pracowników. Powodem podjęcia badań jest fakt, iż współczesne koncepcje teoretyczne wyjaśniające powstawanie zaangażowania w pracę niemal zupełnie ignorują sprawność poznawczego funkcjonowania człowieka i to mimo faktu, iż sprawność poznawcza silnie wiąże się z jakością i efektywnością funkcjonowania zawodowego pracowników.

Zaangażowanie w pracę jest istotnym aspektem ludzkiego funkcjonowania w środowisku zawodowym, ponieważ wiąże się nie tylko z poziomem wykonania pracy, ale również ze zdrowiem i zadowoleniem z życia, dlatego niezwykle ważne jest coraz lepsze poznawanie czynników wiążących się z zaangażowaniem w pracę. Współcześnie powstawanie zaangażowania tłumaczy się jedynie poprzez wzajemne oddziaływanie wymagań i zasobów pracy. Wymagania to czynniki, które pracownik musi przewycięzać, a zasoby to wszelkie te aspekty pracy, które ułatwiają zmaganie się z trudnościami pracy. W ramach prowadzonych badań proponuje się rozszerzenie współczesnego rozumienia czynników oddziałujących na zaangażowanie tak, by oprócz wymagań i zasobów pracy, w analizowaniu przyczyn zaangażowania uwzględnić również aspekty poznawczego funkcjonowania człowieka, takie jak sprawność pamięci roboczej. Pamięć robocza jest systemem pamięciowym, który umożliwia przechowywanie i przetwarzanie informacji przez krótki czas i jako taki stanowi podłoże zdolności do poznawania i rozumienia otaczającego nas świata. Badania wykazują między innymi, że osoby o wyższej sprawności w zakresie pamięci roboczej wydają trafniejsze sądy, lepiej radzą sobie z wykonaniem kilku zadań w tym samym czasie, sprawniej pracują w warunkach hałasu, mogą efektywniej pracować w grupach i lepiej radzić sobie z zawodowymi obowiązkami. Dlatego w ramach prowadzonych badań zakłada się, iż sprawność pamięci roboczej będzie stanowiła zasób osobisty pracownika, redukujący wymagania i usprawniający osiąganie zawodowych celów, który to zasób osobisty pozytywnie wiąże się z zaangażowaniem w pracę. Zakłada się również, iż sprawność pamięci roboczej będzie wiązała się z zaangażowaniem pośrednio poprzez związek z zasobami pracy. Pracownicy o wyższej sprawności pamięci roboczej mogą posiadać pracę dającą więcej zasobów, jak i samodzielnie mogą dostrzegać i wytwarzać zasoby w pracy, w której się znajdują. Ponadto, zakłada się, iż sprawność pamięci roboczej może oddziaływać na relacje pomiędzy wymaganiami pracy a zaangażowaniem. Pracownicy o wysokiej sprawności pamięci roboczej mogą odczuwać wymagania jako mniej negatywne niż pracownicy o niskiej sprawności pamięci roboczej. Ostatnim przewidywaniem wysuwany w ramach prowadzonych badań jest założenie, iż wymagania pracy będą oddziaływać na relację pomiędzy sprawnością pamięci roboczej a zaangażowaniem w pracę. Wśród pracowników doświadczających wysokich wymagań w pracy związek pomiędzy sprawnością pamięci roboczej a zaangażowaniem w pracę będzie silniejszy niż wśród pracowników, którzy nie doświadczają wymagań w swojej pracy.

Weryfikacja wysuwanych przypuszczeń badawczych pozwoli poznać naturę związku pomiędzy sprawnością pamięci roboczej i zaangażowaniem w pracę oraz poszerzy obecny stan wiedzy o czynnikach wiążących się z zaangażowaniem w pracę. Badania będą realizowane poprzez zaawansowaną statystycznie analizę wyników uzyskiwanych przez dorosłe, pracujące osoby w testach pamięci roboczej, inteligencji płynnej oraz kwestionariuszach mierzących wymagania pracy, zasoby pracy i zaangażowanie w pracę. W ramach badań właściwych planuje się przebadać ok. 400 dorosłych, pracujących osób. Efekty prezentowanego projektu dostarczą nowej wiedzy i wniosą oryginalny wkład w lepsze poznanie funkcjonowania człowieka w istotnym obszarze ludzkiego życia, jakim jest praca zawodowa, przyczynią się przez to do rozwoju nauk społecznych i psychologii jako ich dyscypliny. Zrozumienie czynników wiążących się z zaangażowaniem w pracę może mieć także niebagatelny wpływ na rozwój cywilizacyjny, bowiem to zaangażowani w swoją pracę ludzie są źródłem tego postępu.